

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลกระทบของนโยบายการโอนย้าย
ทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น

The Impact of Students House Registration
Transfer Policy on Local Election:
A Case of Mahasarakham University

ชินณภฤช พลศิริ *

วินัย ผลเจริญ**

ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ***

---

* นิสิตระดับปริญญาโท วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*** อาจารย์ประจำ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาของการนำนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) บุคลากรฝ่ายการเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้ง 2) ผู้เกี่ยวข้องกับการออกนโยบาย 3) ตัวแทนนิสิตที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาการศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ไกลเกิดความสะดวกในการเลือกตั้ง แต่นิสิตโอนย้ายไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก ทำให้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งจากนิสิตเป็นไปด้วยความโปร่งใส แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถใช้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งจากนิสิตได้โดยสะดวก การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตโอนย้ายเป็นเพียงการใช้สิทธิเพื่อรักษาสิทธิทางการเมืองเท่านั้นโดยขาดองค์ประกอบการลงคะแนนเสียงที่เหมาะสม 2) แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเลือกตั้ง พบว่า มหาวิทยาลัยในฐานะเจ้าบ้านควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งให้นิสิตทราบผ่านสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้นิสิตรู้จักบทบาทหน้าที่และมีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ด้านนโยบายควรแล้วแต่เหตุผลความจำเป็นและความสมัครใจของนิสิตแต่ละคน

คำสำคัญ: นโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้าน/ การเลือกตั้ง/ การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

This study aimed at 1) investigating the impact of the policy concerning the transfer of student's household registration on the local election in Mahasarakham University; and 2) exploring the proper solutions to solve the problems in the local election caused by the policy concerning the transfer of student's household registration. The participant was classified into 3 groups including 1) the politicians who won the election; 2) the stakeholders who were involved with the policy issuance; and 3) the student representatives whose household registration was transferred into the university. This qualitative study collected the data from the in-depth interview, focused group discussion, and participatory observation. The outcome was found that: 1) it is more convenient for the students to cast their vote but a few number of them did; the election campaign can be done with more transparency but the candidates have difficulty promoting themselves to the students; and the student's vote was casted only to maintain their right in the election without any thoughtful considerations; 2) in term of the solutions to the election, it was suggested that the university, as the host, should broadly promote and provide the useful information about the local election to the students through different channels, facilitate the candidates in promoting their campaigns, and implant the students with a good sense in doing their responsibility and maintaining the democracy system; and in term of the policy, the student's voting should be voluntary depending on a good reason and requirement.

Keywords: Policy Concerning the Transfer of Household Registration/
Voting/ Policy Implementation

บทนำ

ในประเทศที่มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ผ่านการพัฒนามาเป็นเวลานาน บทบาทของกลุ่มผู้รับบริการหรือกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จะมีมากขึ้น กลุ่มเหล่านี้จะถือว่าเป็นกลุ่มอิทธิพล ซึ่งมักจะได้รับภาระหนักหลังจากที่นักการเมืองเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง เพื่อให้การดำเนินงานของตนได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ในทำนองเดียวกัน กลุ่มที่เสียผลประโยชน์ หรือต้องการจะได้รับประโยชน์จากนโยบายก็จะพยายามเข้ามา มีบทบาทในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้จึงประกอบไปด้วยปฏิสัมพันธ์ของฝ่ายต่างๆ ในลักษณะที่เน้นการต่อรอง และการประสานประโยชน์เป็นสำคัญ และนโยบายส่วนใหญ่จะต้องอาศัยองค์การหรือบุคคลในระดับต่างๆ ในการทำหน้าที่ดำเนินนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายมีความคาดหวังและมีเป้าหมายที่แตกต่างกันไป แต่จำเป็นที่จะต้องเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกันหรือมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันต่างกันไป แต่ไม่มีใครที่จะสามารถควบคุมผลหรือทิศทางของการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยตัวเองทั้งหมด (วรเดช จันทรศร, 2548, หน้า 45-51)

มหาวิทยาลัยมหาสารคามก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีการกำหนดนโยบายสาธารณะขึ้นมา เพื่อประกาศใช้นโยบายนั้น ก็คือ นโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านเข้าบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการกำหนดและประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550ก) ซึ่งในขณะนั้นสำนักกิจการหอพักเป็นผู้ออกประกาศให้นิสิตที่จะรายงานตัวเข้าเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนต้องโอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัย โดยที่นโยบายนี้เป็นการบังคับให้นิสิตปี 1 ทุกคนต้องเข้าพักในหอพักของมหาวิทยาลัย หรือหอพักเครือข่ายภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยด้วย เหตุผลที่ว่าเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของนิสิตในด้านต่างๆ เช่น สิทธิและความสะดวกในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย สิทธิในการรักษาพยาบาล และ

เป็นไปตามพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พุทธศักราช 2534 หมวด 2 การจัดบ้านเลขที่ในขณะนั้นเป็นไปตามเกณฑ์การเลือกตั้ง และความสะดวกในการขอใช้บริการของนิสิต ซึ่งต่อมาได้มีการออกประกาศออกมาอีกหลายครั้งและเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อให้มีความเหมาะสม ซึ่งผลจากการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติที่เห็นผลอย่างชัดเจน คือ การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ขามเรียงเป็นเทศบาลตำบลขามเรียง ใน พ.ศ. 2551 ซึ่งเกิดหลังจากการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติเพียงปีเดียว

เนื่องจากในเขตพื้นที่ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ตั้งขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่นิสิตทำการโอนย้ายทะเบียนเข้ามาอยู่ มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การเลือกตั้งแต่ละครั้งมีการจัดสถานที่เลือกตั้งภายในมหาวิทยาลัยเพราะนิสิตโอนย้ายมีจำนวนมาก เห็นได้จากข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2555 (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555, หน้า 1 - 10) นิสิตชั้นปีที่ 1 ได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาในบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งสิ้น 5,303 คน และเมื่อรวมกับนิสิตชั้นปีที่ 2 - 4 แล้วจำนวนประชากรที่เป็นนิสิตที่โอนย้าย จึงถือได้ว่ามีจำนวนที่มากกว่าประชากรในท้องถิ่นเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนประชากรของเทศบาลตำบลขามเรียง ณ เดือนธันวาคม 2555 ที่มีจำนวนทั้งสิ้น 12,019 คน (กรมการปกครอง, 2555) และหากมีการเลือกตั้งขึ้น นิสิตเหล่านี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก เมื่อนิสิตมีจำนวนมาก คะแนนเสียงก็จะมีมากตามไปด้วย หากนิสิตเลือกผู้แทนที่ดีก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป แต่หากนิสิตทำการเลือกผู้แทนที่ไม่ดีหรือมีการทุจริตตั้งแต่การเลือกตั้งแล้ว ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นก็จะไม่ได้รับการเยียวยาแก้ไข ซึ่งในการเลือกตั้งแต่ละครั้งนิสิตส่วนมากไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากไม่ได้เป็นบุคคลในท้องถิ่นจริงๆ อาจทำให้ได้ผู้นำท้องถิ่นที่ไม่มีคุณภาพเพราะการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง การเลือกตั้งจึงถือว่ามีผลสำคัญอย่างมากที่นิสิตผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องไปทำหน้าที่เลือกตัวแทนที่ดี

เพราะผลกระทบจากการที่เราเลือกผู้แทนที่ไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อท้องถิ่นหรือสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาผลกระทบของนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิต และการเลือกตั้ง ทำให้ทราบว่านิสิตในฐานะประชากรของท้องถิ่นตามทะเบียนราษฎร ได้รับผลกระทบหรือผลประโยชน์รวมถึงสวัสดิการอื่นๆ หรือไม่อย่างไร ในฐานะสมาชิกของสังคม ซึ่งได้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเช่นเดียวกับคนในท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันหากนิสิตโอนย้ายมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอำนาจ เพื่อต่อรองหรือเรียกร้องความสนใจจากรัฐบาล หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของตนก็อาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยอาศัยข้อตกลงหรือลักษณะทางสังคมของตนเองก็เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ หากกลุ่มนิสิตได้รับการส่งเสริมในทางที่ดีก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ แต่หากถูกกลุ่มการเมืองฉวยโอกาสเอากลุ่มพลังเหล่านี้เป็นเครื่องมือของตนก็อาจก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังจะเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์พิจารณา ปรับปรุง เปลี่ยนนโยบาย เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาและประชากรในท้องถิ่นได้อย่างตรงเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามเข้าบ้านเลขที่มหาวิทยาลัยที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาของการนำนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามเข้าบ้านเลขที่มหาวิทยาลัยไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยทฤษฎีจะถูกสร้าง (Construct) และได้รับการตรวจสอบ (Verify) โดยการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างเป็นระบบ การสร้างทฤษฎีฐานรากอาศัยกระบวนการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกทีละคน การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดกลุ่มสนทนา เป็นต้น โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะต้องเป็นข้อมูลที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องที่ศึกษาอย่างรอบด้าน การบันทึกข้อมูลในลักษณะนี้มักอาศัยการบรรยายเหตุการณ์ ประสบการณ์ของคน เรื่องเล่าสภาพสังคมอย่างละเอียด การบรรยายอย่างละเอียดนี้เป็นความพยายามที่จะเข้าใจถึงความหมาย ประสบการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ เพื่อจะช่วยให้ผู้วิจัยตีความปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ตรงตามความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจปรากฏการณ์นั้นๆ ทฤษฎีฐานรากจึงเป็นทฤษฎีที่มีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นมาจากข้อมูลที่เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด การสร้างมโนทัศน์เชิงทฤษฎีเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลกับทฤษฎี โดยในกระบวนการวิจัยจะไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าได้ (นภาพรณ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล และสุรวุฒิ ปัดไธสง, 2550, หน้า 17-18) ดังนั้น การวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงไม่ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นไว้ล่วงหน้า จนกว่าจะได้ข้อมูลที่ปรากฏตามความเป็นจริง ซึ่งค้นพบจากการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกทีละคน (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant-Observation) และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสำหรับการอธิบายและหาความเชื่อมโยง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากการนำนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นในลักษณะที่แตกต่างกันไป ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง จำนวน 8 คน ตัวแทนนิสิตที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในบ้านเลขที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 8 คน ผู้บริหารหรือบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกนโยบายโอนย้ายทะเบียนบ้าน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มาจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทีละคน การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม รวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 กำหนดแบบสัมภาษณ์ โดยได้มาจากการประมวลความรู้จากข้อมูลเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2 การตั้งคำถามเป็นการตั้งคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละกลุ่ม

1.3 การรวบรวมข้อมูลใช้การถอดข้อความจากการเขียนจดบันทึกโดยละเอียด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยแหล่งข้อมูลเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย 3 กลุ่ม คือ บุคลากรฝ่ายการเมืองซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง นิสิตที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้บริหารหรือบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เกี่ยวข้องกับการออกนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิต

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิจัยนี้เป็นเรื่องที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายและค่อนข้างสลับซับซ้อน เป็นการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกและอาจจะไม่แสดงออกของมนุษย์และสังคม โดยธรรมชาติแล้วมีความเป็นพลวัตเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงต้องใช้ความละเอียดอ่อนและรอบคอบในการศึกษาค่อนข้างมาก เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากภาคสนามแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำเอาข้อมูลที่ได้มาจัดทำให้เป็นระบบโดยหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ ตีความรวมทั้งเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การอธิบายทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาโดยในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือทางทฤษฎีและแนวคิดที่รวบรวมไว้ในบทบทวนวรรณกรรม มาช่วยในการอธิบายและวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น รวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหาของการนำนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น และวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้อง สุดท้ายจึงนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยไม่ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นไว้ล่วงหน้า แต่อาศัยกระบวนการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกที่ละคน การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดกลุ่มสนทนา ผลการวิจัยที่ได้จึงมาจากการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลตีความปรากฏการณ์ จำแนกประเภทหรือจัดหมวดหมู่จากข้อมูลที่ได้แล้วนำไปสู่การอธิบายเชิงสาเหตุและความสัมพันธ์จากข้อมูลที่เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด ซึ่งผลกระทบพบว่ามีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า

1.1 ด้านความสะดวกในการเลือกตั้ง

ด้านบวก ทำให้นิสิตที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาในบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัยเกิดความสะดวกด้านการเลือกตั้ง โดยไม่เสียสิทธิทางการเมือง ไม่เสียทั้งเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับไปเลือกตั้งที่ภูมิลำเนาเดิม เพราะมีการจัดหน่วยเลือกตั้งขึ้นภายในมหาวิทยาลัยหรือบริเวณใกล้เคียงและกรรมการจัดการเลือกตั้งพร้อมจะอำนวยความสะดวกให้นิสิตเลือกตั้งอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังทำให้นิสิตได้เรียนรู้วิถีประชาธิปไตยด้วยตนเองโดยไม่ต้องเลือกตั้งตามคำชี้แนะของผู้ปกครอง ได้ฝึกฝนและแสดงออกถึงความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย

ด้านลบ แม้ว่าการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตเข้ามาจะทำให้ นิสิตเกิดความสะดวกต่อการเลือกตั้ง แต่จากข้อมูลที่ได้จากกรรมการจัดการเลือกตั้งพบว่านิสิตที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามา กลับไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตที่มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งที่มีการจัดตั้งหน่วยเลือกตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย ทั้งการพิจารณาตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็เป็นไปอย่าง ไม่สมเหตุสมผล โดยนิสิตให้เหตุผลว่าตนเองไม่ใช่คนในท้องถิ่นโดยกำเนิด ไม่ทราบประวัติความเป็นมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก่อนไม่รู้ว่าใครดีหรือไม่ดี ไม่ว่าใครจะชนะหรือแพ้การเลือกตั้งก็ไม่มีผลกระทบอะไรกับตนเอง

1.2 ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

ด้านบวก ทำให้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งจากนิสิตโอนย้ายเป็นไป ด้วยความโปร่งใสเพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถเข้าถึงนิสิตได้โดยสะดวก โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คิดจะทุจริตการเลือกตั้งจะคิดว่านิสิตเป็นผู้มีการศึกษามีวิจารณ์ญาณในการคิด การจะหาวิธีการที่จะซื้อคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนิสิต คงไม่ใช่เรื่องง่ายและอาจถูกนำมาเป็นหลักฐานข้อมูลความผิดในการเลือกตั้งได้ ซึ่งหัวหน้าคะแนนส่วนใหญ่มักจะเป็นประชาชนในพื้นที่ที่ไม่มีควมสนิทคุ้นเคยกับ นิสิตทำให้ยากต่อการติดต่อซื้อสิทธิขายเสียง

ด้านลบ วิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะหาเสียงจากนิสิตโอนย้ายค่อนข้างเป็นอุปสรรคอย่างมาก เพราะไม่สามารถเข้าถึงนิสิตได้โดยสะดวก โดยที่วิธีการหาเสียงเลือกตั้งโดยปกติทั่วไป คือ การติดป้ายประชาสัมพันธ์ รถแห่โฆษณาหาเสียง เวทีปราศรัยหาเสียง การเดินเข้าไปแนะนำแบบตัวต่อตัวกับประชาชนตามบ้าน แต่วิธีการหาเสียงกับนิสิตโอนย้ายไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องการเข้าไปหาเสียงเลือกตั้งกับนิสิตเพราะเห็นว่าคะแนนเสียงมีจำนวนมาก หากสามารถเข้าไปเจาะคะแนนได้ก็อาจจะทำให้ชนะการเลือกตั้งได้ ทั้งไม่ทราบสถานที่ที่จะไปติดต่อขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์การหาเสียงเลือกตั้งกับนิสิตในเขตมหาวิทยาลัย นิสิตเองก็ไม่เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งนอกจากป้ายหาเสียงที่ติดตั้งไว้ตามแหล่งชุมชน และในขณะเดียวกันจำนวนคะแนนเสียงจากนิสิตที่มีมากก็เป็นเหตุให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมองเห็นโอกาสที่จะเจาะคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยการแสวงหาการทุจริตการเลือกตั้งได้เช่น และนิสิตก็อาจนำเรื่องอามิสสินจ้างนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งก็เป็นได้

1.3 ด้านคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ด้านบวก การมีคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนิสิตนักศึกษามากทำให้เกิดผลดีต่อการเลือกตั้งได้เพราะนิสิตถือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางความคิดที่ดีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผ่านการคิดจากองค์ประกอบที่ตนเองเห็นว่าดีที่สุด คะแนนเสียงที่มาจากนิสิตจึงเป็นคะแนนเสียงที่ปราศจากการชี้นำด้วยเหตุผลต่างๆ ในขณะเดียวกันนิสิตต้องไม่คิดว่าตนเองจะต้องได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างคุ้มค่าเท่านั้นถึงจะให้ความร่วมมือ ซึ่งต่างจากคะแนนเสียงของประชาชนในพื้นที่โดยทั่วไปมักเป็นระบบอุปถัมภ์หรือเครือข่าย

ด้านลบ หากคะแนนเสียงของนิสิตโอนย้ายเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดการแพ้ - ชนะการเลือกตั้งท้องถิ่นจะส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อไปได้ในระยะยาว ซึ่งในความเป็นจริงคะแนนเสียงของนิสิตมีผลต่อการเลือกตั้งอย่างแน่นอน เพราะนิสิตเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้ง จึงมีสิทธิเลือกตั้งได้

เช่นเดียวกันกับประชาชนในท้องถิ่น แม้ว่าการตัดสินใจเลือกตั้งจะขาดองค์ประกอบที่เหมาะสม เช่น การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อรักษาสิทธิทางการเมืองเท่านั้น โดยไม่มีความสนใจใคร่รู้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นใครมีความเหมาะสมหรือไม่พิจารณาจากป้ายหาเสียงแล้วตัดสินใจเข้าไปเลือกตั้ง เป็นต้น ซึ่งหากได้ตัวแทนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยทั่วไปก็อาจจะไม่เกิดปัญหาตามมา แต่หากได้ตัวแทนที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอาจเกิดปัญหาการต่อต้านก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้ต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องติดตามผลที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

2. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1. พบว่าทำให้เกิดปัญหาที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น 3 ประการคือ 1) ปัญหาการขาดสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีนิสิตโอนย้ายเป็นจำนวนมาก 2) ปัญหาการไม่สามารถใช้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่สามารถเข้าถึงนิสิตโอนย้ายได้โดยสะดวก 3) ปัญหาการขาดองค์ประกอบที่เหมาะสมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตโอนย้าย โดยผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีนิสิตโอนย้ายเป็นจำนวนมากนั้น มหาวิทยาลัยในฐานะเจ้าบ้านที่นิสิตโอนย้ายควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารการเลือกตั้ง เพื่อให้นิสิตรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งวันเวลาและสถานที่เลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยให้มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย หรืออาจจะต้องมีการจัดประชุมให้นิสิตที่มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังชี้แจงข้อมูลด้านการเลือกตั้งให้นิสิตรับทราบก่อนการเลือกตั้งทุกครั้งก็จะเป็นการแก้ปัญหาที่นิสิตให้เหตุผลว่าไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจึงไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ต่อไป

2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่สามารถเข้าถึงนิสิตโอนย้ายได้โดยสะดวก คือ มหาวิทยาลัย ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีการประสานงานกันและให้ความร่วมมือกัน

ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งให้นิสิตทราบและอนุญาตให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้พาหนะเครื่องขยายเสียงติดตั้งป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้งภายในเขตมหาวิทยาลัยได้ รวมถึงการจัดเวทีปราศรัยและเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มาประชาสัมพันธ์แนะนำตัวแสดงวิสัยทัศน์ให้นิสิตได้รับทราบ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของนิสิตที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดองค์ประกอบที่เหมาะสมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตโอนย้าย คือ มหาวิทยาลัยควรสร้างจิตสำนึกในด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคมให้นิสิต ด้านการเลือกตั้งนิสิตควรใช้สิทธิลงคะแนนเสียงด้วยความรอบคอบ ไตร่ตรองเลือกคนที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่นต่อไป ทั้งส่งเสริมกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกแก่นิสิตด้านประชาธิปไตย ในสถานศึกษา และก่อนที่จะถึงวันเลือกตั้งทุกครั้ง มหาวิทยาลัยควรจัดประชุม นิสิตเพื่อให้ความรู้และชี้แจงถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง คะแนนเสียงของนิสิตก็จะเป็นคะแนนเสียงที่มีคุณภาพเป็นเกราะป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงได้ต่อไป

นอกจากนี้ยังมีแนวทางแก้ไขปัญหาด้านนโยบาย คือ มหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ชี้แจงเหตุผลและผลประโยชน์ของนโยบายให้มีความชัดเจน โปร่งใสมากกว่านี้ หรือควรแล้วแต่เหตุผล ความจำเป็นและความสมัครใจของนิสิตแต่ละคน

อภิปรายผล

1. ผลกระทบของนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น

1.1 ด้านความสะดวกในการเลือกตั้ง

ด้านบวก ทำให้นิสิตที่โอนย้ายเกิดความสะดวกในการเลือกตั้งไม่เสียสิทธิทางการเมือง ไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับไปเลือกตั้งที่ภูมิลำเนาเดิม ซึ่งสอดคล้องกับกรมการจัดการเลือกตั้งที่พร้อมอำนวยความสะดวกให้แก่ นิสิต โดยการจัดหน่วยเลือกตั้งขึ้นภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งโดยทั่วไปการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นในวันอาทิตย์ซึ่งถือเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ที่ประชาชนและนิสิต โดยทั่วไปมีความสะดวกและเป็นวันว่างเว้นจากกิจกรรมการทำงานและการศึกษา สามารถเดินทางไปเลือกตั้งได้โดยไม่ติดภารกิจหรือหน้าที่การงานอื่นๆ มากที่สุด และจากการที่นิสิตมีสิทธิเลือกตั้งร่วมกับประชากรในท้องถิ่นยังเป็นการส่งเสริมให้นิสิตเกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่น มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่น ทำให้นิสิตได้เรียนรู้วิถีประชาธิปไตยผ่านการเลือกตั้งด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องเลือกตั้งตามคำชี้แนะกล่อมเกลามาจากผู้ปกครอง เหมือนกับการเลือกตั้งกับครอบครัวที่ภูมิลำเนาเดิม โดยนิสิตจะต้องใช้สติปัญญาทางความคิดพิจารณาไตร่ตรองเลือกตัวแทนประชาชนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้สมกับความเป็นนิสิตนักศึกษาปัญญาชนผู้ที่มีความรู้ ตลอดจนจนให้นิสิตได้ฝึกฝนบทบาทความเป็นพลเมืองเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างนิสิตและประชาชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าไปทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์และแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นร่วมกัน และจากการที่นิสิตมีสิทธิเลือกตั้งร่วมกับประชาชนทั่วไปในชุมชนยังเป็นผลดีต่อการเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปได้อีกด้วย

ด้านลบ แม้ว่าการโอนย้ายทะเบียนของนิสิตเข้ามาในพื้นที่จะทำให้ นิสิตเกิดความสะดวกในการเลือกตั้งและกรมการจัดการเลือกตั้งก็พร้อม

อำนวยความสะดวกด้านการจัดการเลือกตั้งให้อย่างเต็มที่ก็ตาม แต่พบว่า นิสิตโอนย้ายกลับไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นนิสิตโอนย้ายทั้งหมด แสดงให้เห็นว่านิสิตมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวิช มีบุญธรรม (2547); มนตรี รัฐโฆไท (2554); วัฒนชัย ศิริญาณ (2554); และเอกภพ ลิ้มปิวิบูล (2548) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษามีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ โดยนิสิตไม่มีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ ไม่มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งอาจเป็นผลกระทบมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งแม้ว่านิสิตจะได้รับการศึกษาเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองในทุกด้านมาแล้วก็ตาม แต่ด้านการเมือง การปกครองนิสิตนักศึกษากลับมีความสนใจและมีทัศนคติที่ไม่ดี ไม่สนใจที่จะเป็นฝ่ายแสวงหาติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นผลกระทบจากความเบื่อหน่ายในข่าวสารความขัดแย้งทางการเมืองตลอดระยะเวลาในสังคมการเมืองของประเทศไทย ทั้งจากการที่นิสิตนักศึกษาคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองจะไม่ส่งผลกระทบต่อตัวเองโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของกรกมล เรืองเดช (2554) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทยในปัจจุบัน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมไทยที่ปัจจุบันมีความตื่นตัวทางการเมืองน้อยมาก โดยถือได้ว่านิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำจนเกือบจะไม่สนใจเข้าร่วมทางการเมืองและไม่สนใจติดตามเรื่องราวทางการเมือง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้ข้อมูลหลักที่เป็นกรรมการจัดการเลือกตั้ง และจำนวนนิสิตที่มีรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อย โดยที่นิสิตมีทัศนคติที่ไม่ดีคิดว่าการโอนย้ายเข้ามาแล้วจะไม่ทำให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ใดๆ สร้างความยุ่งยาก เมื่อไปเลือกตั้งแล้วก็ไม่ได้รับผลประโยชน์ ทำให้ไม่อยากเข้าไปเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตยังมีความเห็นแก่ตัวอยู่มาก

คิดว่าตนเองจะต้องได้รับผลประโยชน์เท่านั้นถึงจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และนิสิตยังมีความคิดว่ามหาวิทยาลัยไม่ใช่บ้านของตนเองไม่มีความผูกพัน ไม่มีจิตสำนึกว่ามหาวิทยาลัยเป็นบ้านของตนเอง แต่เป็นเพียงสถาบันการศึกษาที่เข้ามาศึกษาเล่าเรียนเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่านิสิตยังขาดจิตสำนึก ขาดความรู้ความเข้าใจหลักการของความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยหลักการของความเป็นพลเมืองนั้นจะต้องมีจิตสำนึกที่จะมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ โดยเฉพาะสิทธิทางการเมืองและสิทธิทางสังคมในเมื่อนิสิตมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรหรือชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นแล้วก็ควรจะต้องทำหน้าที่ตามสิทธิของตน เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตน และนักการเมืองบางคนยังมีความคิดเห็นว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นควรเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นจริงๆ มากกว่าจะเป็นเรื่องของคนที่โอนย้ายเข้ามาอยู่เพียงชั่วคราวหรือนิสิตที่โอนย้ายเข้ามาเพื่อการศึกษา แต่หากนิสิตโอนย้ายมีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้งแล้ว การเลือกตั้งก็ต้องดำเนินต่อไป ซึ่งส่งผลต่อจำนวนผู้ขาดสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มิสนิสิตโอนย้ายทำให้มีจำนวนผู้ขาดสิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นนิสิตโอนย้าย

1.2 ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

ด้านบวก เมื่อนิสิตโอนย้ายเข้ามาแล้วก็ถือเป็นประชากรตามข้อมูลทะเบียนราษฎรที่มีสิทธิที่จะดำเนินการอื่นๆ ได้เช่นเดียวกับประชากรในท้องถิ่น รวมถึงการเลือกตั้งด้วย ซึ่งการเลือกตั้งท้องถิ่นโดยทั่วไปเป็นการเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้เลือกตั้งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในท้องถิ่น รู้จักมักคุ้นกันมีผลประโยชน์ร่วมกันมาก่อน และอาจมีการเลือกตั้งโดยระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ หรือการทุจริตโดยการซื้อสิทธิขายเสียงกับกลุ่มประชากรในท้องถิ่นที่เป็นคนรู้จักกันได้ง่าย แต่กับกลุ่มนิสิตโอนย้ายที่ได้รับการศึกษาผ่านการอบรมขัดเกลาวิธีคิดมาเป็นอย่างดี และผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนิสิตในระบบเครือญาติหรือระบบอุปถัมภ์ก็จะทำให้วิธี

การหาเสียงเลือกตั้งระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและนิสิตแตกต่างจากกลุ่มที่เป็นประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถใช้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ หรือการทุจริตโดยการซื้อสิทธิขายเสียงได้โดยสะดวก เป็นการลดปัญหาด้านวิธีการหาเสียงที่ไม่สุจริตได้ ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งรู้สึกเกรงกลัวกับการทุจริตการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นห้ามล่อทางการเมือง ช่วยสร้างความชอบธรรมด้านการเมืองการปกครองในการเลือกตั้งได้ และยังเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับนิสิตในการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองด้านการเลือกตั้งหรือกิจกรรมอื่นๆ ในชุมชน ทำให้ประชาชนได้เห็นนิสิตเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกถึงความเป็นพลเมืองผ่านการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยต่อไป

ด้านลบ การโอนย้ายเข้ามาของนิสิตจำนวนมากทำให้เกิดเป็นคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องแสวงหาวิธีการดึงเอาคะแนนเสียงให้ได้มากที่สุดเพื่อเอาชนะคู่แข่ง ซึ่งจำนวนคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตโอนย้ายถือว่ามีจำนวนมากกว่าคะแนนของประชากรในท้องถิ่นเสียอีก ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2556 มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน บ้านขามเรียง หมู่ 20 ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขามเรียง หมู่ 20 โดยมีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 802 คน โดยเป็นจำนวนประชากรบ้านขามเรียงหมู่ 20 ประมาณ 300 คน นอกนั้นเป็นนิสิตโอนย้ายที่เข้าไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ประทวน แสงปัญญา, สัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2556) แต่วิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะหาเสียงจากนิสิต โอนย้ายค่อนข้างเป็นอุปสรรคอย่างมาก การเข้าไปติดต่อกับหน่วยงานในมหาวิทยาลัยของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดเป็นช่องว่างระหว่างประชาชนที่เป็นฝ่ายปกครองท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกับบุคลากรมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดความสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างกันไม่ค่อยราบรื่นนัก และวิธีการหาเสียงเลือกตั้งระหว่างนิสิตกับประชาชนทั่วไปไม่สามารถ

เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ เช่น การใช้รถแท็กซี่โฆษณา ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถหาไปมหาวิทยาลัยได้เนื่องจากไม่กล้าใช้เสียง การเดินเข้าไปตามบ้านเรือนประชาชน เพื่อแนะนำตัวกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เป็นนิสิตในมหาวิทยาลัยหรือตามหอพักก็ไม่สามารถทำได้ การติดป้ายหาเสียงในเขตมหาวิทยาลัยก็ไม่กล้าเข้าไปติดตั้งป้าย รวมถึงการปราศรัยหาเสียงก็ไม่ทราบว่าจะต้องไปติดต่อสถานที่ขอตั้งเวทีหาเสียงจากผู้ใด เป็นต้น ส่วนวิธีการหาเสียงที่พอจะทำได้คือ การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามแหล่งชุมชนทั่วไป เพื่อให้นิสิตและประชาชนทั่วไปรับรู้ว่าคุณสมัครรับเลือกตั้งชื่ออะไรเบอร์อะไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญกมล มานะรัตน์ (2547, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการเมืองเรื่อง การเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า การจัดตั้งองค์กรหาเสียง วิธีการ ยุทธวิธี และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนน และประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ โดยมีผลประโยชน์เป็นตัวเชื่อมทั้งสามฝ่ายเข้าด้วยกัน แต่ในอีกส่วนหนึ่งเกิดการปรับตัวด้านกลยุทธ์/ วิธีการหาเสียงที่ไม่สุจริตต่างๆ ให้แยบยลซับซ้อนมากขึ้น และยังพบว่ามีการติดต่อซื้อเสียงจากหัวคะแนนที่เป็นนิสิตหรือเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับนิสิต ซึ่งถือเป็นผลกระทบด้านลบที่พบด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้งที่มีการแทรกซึมเข้าไปได้ทุกที่แม้จะอยู่ในสังคมรูปแบบใดก็ตาม

1.3 ด้านคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ด้านบวก หากคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนิสิตโอนย้ายซึ่งถือเป็นผู้มีความรู้มีการศึกษามีความคิดวิเคราะห์ข้อมูลรวมถึงผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างดีแล้วตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความโปร่งใสปราศจากการขึ้นากล่อมเกล่า และการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงแล้วก็จะทำให้กระบวนการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปในทางที่ดีเกิดการพัฒนาด้านประชาธิปไตยต่อไป แม้ว่าการเลือกตั้งจะไม่ใช่ว่าทั้งหมดของประชาธิปไตย แต่การเลือกตั้งก็เป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่นำมาซึ่งระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมปราศจากการบิบบังคับข่มขู่หรือให้อามิสสินจ้าง หรือการใช้อิทธิพลจะเป็นกลไก

ที่ควบคุมหรือเป็นห้ามลัดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคม เป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนต่อวิธีการกำหนดนโยบายในการปกครอง ผู้ปกครองที่ได้รับการเลือกตั้งมาแล้วก็ต้องระลึกอยู่เสมอว่า ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมที่ให้โอกาสได้ทำหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายแทนคนหมู่มาก ขณะเดียวกันผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนรวมถึงนิสิตก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งถือเป็นกระบวนการเลือกสรรและสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมในการคัดเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ใช้อำนาจในการบริหารบ้านเมืองแทนตน คณะแนวเสียงเลือกตั้งจะมีความหมายหรือมีผลดีตามระบอบประชาธิปไตยนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทั้งประชาชนและนิสิตที่จะได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นถึงพลังของกลุ่มปัญญาชนที่เดินเข้าไปทำหน้าที่ และแสดงบทบาททางการเมืองด้วยการเลือกตั้งอย่างพร้อมเพรียงกันทุกคน และตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่อำภิสสินจ้าง เมื่อคณะแนวเสียงปราศจากการทุจริตก็จะได้ตัวแทนที่ดีมีความเหมาะสมนำไปสู่การพัฒนาสังคมและการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งต่อไป

ด้านลบ จากนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในเขตมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตมีคุณสมบัติครบตามกฎหมายตามเกณฑ์ที่จะเลือกตั้งร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยที่นิสิตที่มีชื่ออยู่ในข้อมูลทะเบียนราษฎรในเขตเลือกตั้งท้องถิ่นถือเป็นประชากรของท้องถิ่นแต่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนกับประชากรของท้องถิ่นตามโครงสร้างโดยทั่วไปที่เกิดและเติบโต มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่มีครอบครัวญาติพี่น้อง ประชากรรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีในชุมชน ซึ่งตามหลักการทั่วไปของการปกครองท้องถิ่นแล้วโครงสร้างด้านประชากรจะเป็นลักษณะของการปกครองของคนในท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งตัวแทนซึ่งเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของ

ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ขึ้นมาเป็นตัวแทน ซึ่งคนในท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่าคนต่างถิ่นรวมถึงความใส่ใจห่วงแหนต่อประโยชน์ของท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย สอดคล้องกับที่ บุษอริ ยีหมะ (2551) ได้กล่าวถึง หลักการของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า “คนในท้องถิ่นย่อมเข้าใจท้องถิ่นดีกว่าคนภายนอก” แต่สำหรับนิสิตโอนย้ายซึ่งไม่ได้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงตามโครงการด้านประชากร ซึ่งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่สัมพันธ์กันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้เลือกตั้ง ทำให้การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขาดองค์ประกอบที่เหมาะสม โดยที่นิสิตไม่มีความรู้สึกผูกพันและเห็นประโยชน์ของการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยมองว่าเป็นเพียงการเลือกตั้งเพื่อรักษาสิทธิทางการเมืองของตนเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมโดยส่วนร่วม ซึ่งการมีนิสิตเป็นคะแนนเสียงจำนวนมากก็ยิ่งนำไปสู่การแสวงหาวิธีการทุจริตและการดัดคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนิสิตโอนย้ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนที่ต้องการคะแนนเสียงจากนิสิตเพื่อชดเชยชนะจากการเลือกตั้ง โดยมีการติดต่อนิสิตหรือบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้เป็นหัวคะแนนซื้อเสียงเลือกตั้ง โดยให้เงินหรืออามิสสินจ้างแก่นิสิต ซึ่งหากคะแนนเสียงของนิสิตที่ขาดองค์ประกอบที่เหมาะสมหรือทุจริตเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดการแพ้หรือชนะการเลือกตั้งในท้องถิ่นก็อาจส่งผลกระทบต่อด้านลบหรือปัญหาต่อกระบวนการเลือกตั้งและการพัฒนาท้องถิ่นตามมาในระยะยาวต่อไป ทั้งนี้คะแนนเสียงของนิสิตมีผลต่อการเลือกตั้งอย่างแน่นอนเพราะนิสิตเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้งจึงมีสิทธิเลือกตั้งได้เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป แม้ว่าการตัดสินใจเลือกตั้งของนิสิตจะขาดองค์ประกอบที่เหมาะสมก็ตาม ซึ่งหากได้ตัวแทนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยทั่วไปก็อาจจะไม่เกิดผลกระทบตามมา แต่หากได้ตัวแทนที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยเป็นคะแนนเสียงของนิสิตส่วนมากที่เกิดจากการทุจริตหรือการใช้วิธีการดัดคะแนนเสียงจากนิสิตเพียงอย่างเดียว แล้วประชาชนในท้องถิ่นเกิดการต่อต้านก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องติดตามผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

2. แนวทางแก้ไขปัญหาของการนำนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านเข้าบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น

2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดสิทธิเลือกตั้งจำนวนมากของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีนิสิตโอนย้ายนั้น มหาวิทยาลัยในฐานะเจ้าบ้านที่นิสิตโอนย้ายเข้ามาควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง เพื่อให้มีสิทธิรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นวันเวลาและสถานที่เลือกตั้งในรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น ในเว็บไซต์มหาวิทยาลัย มีจดหมายแจ้งเป็นรายบุคคล มีหนังสือราชการไปตามคณะต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เป็นต้น รวมถึงการรณรงค์เน้นย้ำให้นิสิตทุกคนไปรักษาสิทธิทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งถือเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญและเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทยตามระบอบประชาธิปไตย ดังที่ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2550) กล่าวถึงความเป็นพลเมืองไว้ว่า พลเมืองที่เป็นสมาชิกของระบอบประชาธิปไตยต้องมีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองของตน คิดว่าการเมืองก็คือ กิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วม ไม่เกี่ยวกับการแบ่งผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มิใช่การแย่งชิงอำนาจเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัวของคนเฉพาะกลุ่ม แต่เป็นการปลูกฝังคุณธรรมส่วนรวมของสังคม ซึ่งประชาชนจะต้องรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และมีความรับผิดชอบต่อชุมชนสูง ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการตามระบอบประชาธิปไตยที่นิสิตและประชาชนต้องตระหนักว่าตนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการของบ้านเมืองในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ เมื่อมีโอกาสที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉย มีจิตสำนึกรู้จักบทบาทหน้าที่และมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง จากเดิมที่มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ไปแล้วแต่นิสิตไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยแสดงว่าวิธีการเดิมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรแสวงหาวิธีการประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมแบบใหม่ที่จะกระตุ้นให้นิสิตไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น และ

มหาวิทยาลัยอาจจำเป็นต้องมีการจัดประชุมสำหรับนิสิต เพื่อชี้แจงข้อมูลและสร้างจิตสำนึกด้านการเลือกตั้งให้นิสิตทราบก่อนการเลือกตั้งทุกครั้งก็จะเป็นการแก้ปัญหาที่นิสิตให้เหตุผลว่าไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจึงไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ต่อไป

2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่สามารถเข้าถึงนิสิตโอนย้ายได้โดยสะดวก คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและผู้บริหารท้องถิ่นควรมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการประสานงานและให้ความช่วยเหลือร่วมมือกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความร่วมมือกันในกิจกรรมทางสังคม หรือกิจกรรมทางการเมือง ในด้านการเลือกตั้งมหาวิทยาลัยควรประสานงานให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือโดยอนุญาตให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถใช้พาหนะ เครื่องขยายเสียง ติดตั้งป้ายโฆษณาภายในเขตมหาวิทยาลัยได้ รวมถึงการจัดเวทีปราศรัยและเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งมาประชาสัมพันธ์แนะนำตัวแสดงวิสัยทัศน์ให้นิสิตทราบ เพราะการปราศรัยหาเสียง โดยการพูดและแสดงท่าทีบุคลิกภาพถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะทำให้นิสิตได้รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น เพื่อเป็นองค์ประกอบและแนวทางพิจารณาใช้สิทธิเลือกตั้งของนิสิตต่อไป โดยการพูดปราศรัยถือเป็นแนวทางการหาเสียงที่สำคัญในกระบวนการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองโดยทั่วไป เพราะหากผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดมีความสามารถทำที่วาจาดีในการพูดมีวาทศิลป์ก็จะยิ่งจะเป็นที่ถูกใจสามารถเรียกคะแนนนิยมได้เป็นอย่างดี ยิ่งมีนโยบายดีมีแนวทางแก้ไขปัญหาทิศทางสังคมที่น่าสนใจก็จะยิ่งเพิ่มความไว้วางใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้มากขึ้นด้วย ซึ่งวิธีการหาเสียงแบบแจกเอกสารแนะนำตัวก็ไม่มีที่น่าสนใจเท่ากับการได้รับฟังและได้เห็นตัวจริงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนั้นยังจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนที่จะสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป ตอกย้ำความเป็นลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เป็นผลผลิตของท้องถิ่นและชุมชนต่อไป

2.3 แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดองค์ประกอบที่เหมาะสมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตโอนย้าย คือ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและจิตสำนึกที่ดีแก่นิสิตด้านประชาธิปไตยในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ด้านการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญของนิสิตที่จะแสดงออกในฐานะเป็นสังคมหรือสถานที่ที่นิสิตได้ศึกษาเล่าเรียนมา โดยการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นด้วยความซื่อสัตย์ โดยพิจารณาไตร่ตรององค์ประกอบการเลือกตั้งด้วยความรอบคอบเหมาะสมเลือกคนดีมีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น ดังที่ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของการปกครองในระบบประชาธิปไตย สังคมใดมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แม้นิสิตโอนย้ายจะเป็นเพียงประชากรของท้องถิ่นที่ย้ายเข้ามา เพื่อการศึกษาเล่าเรียนเป็นหลักแต่ก็ควรมีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองและตอบแทนสังคม โดยการพิจารณาองค์ประกอบก่อนตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้รอบคอบและหากทราบข้อมูลการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบก็ถือเป็นการช่วยเหลือสังคมได้อีกแนวทางหนึ่ง และก่อนที่จะถึงวันเลือกตั้งทุกครั้งมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมนิสิต เพื่อให้ความรู้และชี้แจงให้นิสิตทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้ง เพื่อให้คะแนนเสียงของนิสิตและประชาชนเป็นคะแนนเสียงที่มีคุณภาพเป็นเกราะป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียง ผู้แทนที่ดีก็จะนำพาให้สังคมเจริญก้าวหน้าเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เข้มแข็งและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สังคมต่อไป

นอกจากนั้น ยังมีแนวทางแก้ไขปัญหาด้านนโยบาย คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในฐานะผู้ออกนโยบายและเจ้าบ้านของนิสิตโอนย้ายจะต้องชี้แจงข้อมูลเหตุผลข้อเท็จจริงและประโยชน์ของนโยบายด้วยความโปร่งใสและชัดเจน

หรือควรแล้วแต่เหตุผลความจำเป็นและความสมัครใจของแต่ละคน หากนิสิตมีภูมิลำเนาไกลจากมหาวิทยาลัยมากก็ควรย้ายเข้ามาเพื่อความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรักษาผลประโยชน์ของตนเองด้านอื่นๆ แต่หากนิสิตมีภูมิลำเนาไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยสามารถเดินทางกลับไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้และไม่มีความประสงค์จะย้ายเข้ามาแล้วก็แล้วแต่ความสมัครของนิสิตเอง ซึ่งเป็นสิทธิของแต่ละคนที่จะเลือกสถานที่อยู่ของตนเองได้ แต่ถ้ามองด้านวิถีการดำเนินชีวิตของนิสิตส่วนมากแล้วในระหว่างที่ศึกษาอยู่นิสิตจะใช้เวลาอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยมากกว่าเวลาที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม หากไม่ย้ายเข้ามาก็เป็นเพียงประชากรแฝงที่มีการใช้บริการสาธารณะต่างๆ แต่ไม่มีชื่อในข้อมูลทะเบียนราษฎร ทำให้องค์การปกครองท้องถิ่นขาดรายได้ที่รัฐจะจัดสรรให้นำมาพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของตัวนิสิตที่จะพิจารณาถึงผลประโยชน์ส่วนรวมว่าตนเองสมควรโอนย้ายเข้ามาหรือไม่ นิสิตต้องไม่คิดว่าตนเองเป็นเพียงผู้มาอาศัยอยู่เพื่อศึกษาเล่าเรียนเท่านั้นแต่จะต้องมีจิตสำนึก ความเป็นพลเมืองผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบทางสังคม เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติถือเป็นการดำเนินงานทางสังคม เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องใช้ความพยายามสูงและมีความสลับซับซ้อนมาก มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องหลายฝ่ายและได้รับผลกระทบในระดับที่แตกต่างกันไป ผันแปรไปตามเงื่อนไขและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่าย สอดคล้องกับที่สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2554) กล่าวไว้ว่าการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติถูกละเลยเพราะความซับซ้อนที่มีอยู่ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเอง ทำให้เกิดความยากลำบากในการกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา การอธิบาย และการจำแนกสาระสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ชัดเจน เพราะมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องมากมายหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การที่รับผิดชอบ หรือปัจจัยเกี่ยวกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความซับซ้อนทำให้รู้สึกว่าเป็นการยากลำบากที่จะทำการศึกษาให้ชัดเจน การแก้ไขปัญหาพร้อมกันจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้อง

จะต้องคิดพิจารณาโดยประสานความร่วมมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องวิเคราะห์ถึงความสำคัญและผลประโยชน์ให้ละเอียดรอบคอบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผลกระทบของนโยบายโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลกระทบด้านดี มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่กำลังจะมีนโยบายโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตนักศึกษาเข้ามาอยู่ในบ้านเลขที่ของสถาบันการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หรือพิจารณาแนวทางในการดำเนินงานด้านการออกนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตนักศึกษาต่อไปได้

1.2 ผลกระทบด้านลบที่นิสิตไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย มหาวิทยาลัยในฐานะเจ้าบ้านควรประกาศประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง วันเวลาและสถานที่เลือกตั้ง ให้นิสิตได้รับทราบและให้มีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น facebook หน้าเว็บไซต์ มหาวิทยาลัย เป็นต้น และควรชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาได้รับทราบข้อดีและประโยชน์ของการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตนักศึกษาเข้ามาในบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัยด้วยความชัดเจนและโปร่งใส

1.3 ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานและเป็นยุทธศาสตร์ในการบริหารงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีมิติอื่นๆ เช่น ทัศนคติหรือความคิดเห็นของนิสิตต่อนโยบายการโอนย้ายทะเบียนบ้าน การประมาณค่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านนโยบายการโอนย้าย เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบทางการเมืองจากการเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งท้องถิ่นและการเลือกตั้งระดับชาติของนิสิตนักศึกษาที่โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในบ้านเลขที่ของมหาวิทยาลัยกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้โอนย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาว่ามีผลกระทบและความแตกต่างกันหรือไม่ รวมถึงผลกระทบเกี่ยวกับการเลือกตั้งระหว่างต้นทางหรือภูมิภาคเดิมกับปลายทางหรือภูมิภาคใหม่ที่นิสิตโอนย้ายเข้ามา เพื่อเป็นข้อมูลแนวทางให้แก่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินงานต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมพล เรื่องเดช. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย: ศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยขององค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงแล่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- กรมการปกครอง. (2555). *รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล. วันที่ค้นข้อมูล 1 มีนาคม 2556, เข้าถึงได้จาก http://stat.dopa.go.th/xstat/p5544_06.html*
- กัลยกร อรรคชาติสี. (2556, 17 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- คำสอน ชุ่มอภัย. (2556, 26 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- เชิงชาญ จงสมชัย. (2556, 26 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- นภาพรณั หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล และสุรวุฒิ ปัดโรสง. (2550). *ทฤษฎีฐานรากในเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*
- บุษอรียีหมะ. (2551). *การปกครองท้องถิ่นไทย (Thai Local Government).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทวน แสงปัญญา. (2556, 28 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- ปลาบปลื้ม ทองสุข. (2556, 18 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- พงศธร ไชยอง. (2556, 8 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- พนวัฒน์ จิตอาคะ. (2556, 18 สิงหาคม). สัมภาษณ์.
- พุทธรักษ์ มีศรี. (2556, 10 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

เพ็ญกมล มานะรัตน์. (2547). *การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการจัดการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนตรี ชูโรโมไท. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการใช้วาทกรรมทางการเมือง ในช่วง พ.ศ. 2548-2553*, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2550ก, 13 มีนาคม) *เรื่อง การโอนย้ายทะเบียนบ้านของนิสิต*. ประกาศสำนักกิจการหอพัก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2550ข), *รายงานการประชุมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม มหาวิทยาลัยมหาสารคามครั้งที่ 3/2550* (หน้า 6-7). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2552). *รายงานการประชุมคณะทำงานภาคประชาชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ 1/2552*. (หน้า 2-3), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2555). *ระเบียบวาระการประชุมสภามหาวิทยาลัยมหาสารคามครั้งที่ 10/2555*. (หน้า 1-10), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มูลนิธิ ชุ่มอภัย. (2556, 17 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

ยิวา ป่าเกลือ. (2556, 8 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

วรเดช จันทรศร. (2548). *การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สหายปลื้มและการพิมพ์จำกัด.

วัฒนชัย ศิริญาณ. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ในจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วิญญู สอนบุญชู. (2556, 25 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

วิชัย บุญหล้า. (2556, 26 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

ศิริพร พลเยี่ยม. (2556, 8 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

ศุภวิช มีบุญธรรม. (2547). *การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนิสิตนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์,
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบัติ อ่างธัญวงศ์. (2555). *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่
20). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สมบัติ อ่างธัญวงศ์. (2554). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์
และกระบวนการคณะรัฐประศาสนศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สนอง รัตนภักดี ประทวน แสงปัญญา. (2556, 18 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

สิรินันท์ ตะเคียนจันทร์. (2556, 16 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

สิทธิชัย ต้นศรีสกุล. (2556, 26 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

สุปัน สีมาศย์. (2556, 26 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

อดิศร เหล่าสะพาน. (2556, 17 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

อูมิซิง สือเตาะ. (2556, 10 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

เอกภพ ลิ้มปิบูล. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2550). *การเมืองของพลเมือง: คู่สหัสวรรษใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
